

Bruselj, 20.7.2020
COM(2020) 326 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Ocena napredka držav članic pri izpolnjevanju nacionalnih ciljev povečanja energijske učinkovitosti do leta 2020 in izvajanju Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti v skladu s členom 24(3) Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti za leto 2019

1. Uvod

Komisija je decembra 2019 sprejela sporočilo o evropskem zelenem dogovoru¹, ki določa pot do podnebne nevtralnosti do leta 2050 in poziva k večjim prizadevanjem za razogljičenje do leta 2030. Glede na to, da 75 % toplogrednih plinov, izpuščenih v ozračje v EU, nastane zaradi oskrbe z energijo in rabe energije, je nadaljnji napredek na področju energijske učinkovitosti bistven za izpolnitev naših zavez glede ogljične nevtralnosti in ambicioznejših podnebnih ciljev v prihodnjem desetletju. Energijska učinkovitost je v zelenem dogovoru prednostna naloga. Za doseg napredka je še pomembnejše izvajanje obstoječe zakonodaje in zavez o energijski učinkovitosti, skupaj z obsežno uporabo načela „energijska učinkovitost na prvem mestu“.

Čeprav je pozornost zdaj usmerjena v naslednje desetletje in daljšo časovno perspektivo do leta 2050, je enako pomembno upoštevati napredek pri doseganju ciljev do leta 2020. Ti cilji so izhodišče za vse nadaljnje ambicije. Vse vrzeli in zamude v letu 2020 bi vplivale na načine za doseg ciljev za leti 2030 in 2050. Poleg tega bo imel pomembno vlogo tudi učinek krize zaradi COVID-19. Po ocenah se bo zaradi njega leta 2020 zmanjšalo povpraševanje po energiji, zaradi česar se bodo morda dosegli cilji za leto 2020, pozneje pa naj bi se povpraševanje znova povečalo. Vendar se je treba zavedati, da to zmanjšanje ne bo posledica strukturnih sprememb.

Komisija je to poročilo o napredku pripravila v skladu s členom 24(3) Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti, kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/2002 (v nadaljnjem besedilu: direktiva o energijski učinkovitosti). To poročilo je zadnje v vrsti poročil v taki obliki na podlagi direktive o energijski učinkovitosti, saj bo treba ta pristop uskladiti s členom 35 Uredbe (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: uredba o upravljanju).

To poročilo vsebuje najnovejše informacije o napredku, doseženem do leta 2018, pri doseganju 20-odstotnih ciljev EU glede energijske učinkovitosti do leta 2020². V njem še ni upoštevan morebitni učinek krize zaradi COVID-19 na doseganje cilja za leto 2020. Kot primarni vir podatkov so bili uporabljeni uradni evropski statistični podatki o energiji³, pri čemer se je uporabila metodologija za izračun energijskih bilanc, ki se je uporabljala do leta 2018⁴ (da bi se ohranila skladnost s prejšnjimi poročili in metodologijo, uporabljeno za določitev ciljev povečanja energijske učinkovitosti). Poročilo temelji tudi na poročilu o napredku glede energijske učinkovitosti za leto 2018⁵, letnih poročilih, ki so jih države članice predložile leta 2019⁶, in dopolnilni analizi, opravljeni leta 2019 in v začetku leta 2020. Da bi bolje razumeli dejavnike, ki vplivajo na najnovejše energijske trende, je bila uporabljena

¹ COM(2019) 640 final.

² Cilj za leto 2020 vključuje zmanjšanje porabe končne energije v EU-28 na največ 1 086 Mtoe in porabe primarne energije na največ 1 483 Mtoe.

³ Ki jih je Eurostat objavil do januarja 2020.

⁴ Podrobni nabori podatkov, uporabljeni za to poročilo, so na voljo na spletnem mestu <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/4956218/Energy-Balances-April-2020-edition.zip/69da6e9f-bf8f-cd8e-f4ad-50b52f8ce616>.

⁵ COM(2019) 224 final.

⁶ https://ec.europa.eu/energy/content/annual-reports-2019_sl.

razčlenitvena analiza, ki sta jo pripravila Skupno raziskovalno središče (JRC)⁷ in projekt Odyssee-Mure⁸.

2. Povzetek ugotovitev

Poročilo obravnava EU-28 in zajema podatke do leta 2018.

Glavne ugotovitve so:

- poraba primarne energije se je leta 2018 glede na leto 2017 zmanjšala za 0,7 %. Poraba končne energije se je na letni ravni povečala za 0,1 %. Kljub temu sta oba kazalnika nad krivuljo, določeno za cilje za leto 2020;
- vremenska nihanja še naprej vplivajo na raven porabe energije⁹. Zaradi toplejše zime leta 2018 se je zmanjšalo povpraševanje po energiji za ogrevanje prostorov, vendar je bil ta učinek izravnal s povečanjem porabe energije v prometnem in industrijskem sektorju. Z vremenskim faktorjem popravljeni podatki kažejo na večje povečanje porabe končne energije v letu 2018 (glej sliko 1);
- zaradi povečevanja dejavnosti se poraba energije še naprej povečuje, nove politike in ukrepi, ki so jih države članice izvedle v letu 2018, pa niso zadostovali za njeno izravnavo;
- ugotovitve iz letnih poročil o energijski učinkovitosti za leto 2019 kažejo, da so nekatere države članice dosegle precej manjše prihranke energije, kot bi v letu 2018 morale, da bi izpolnile zahteve glede kumulativnih prihrankov energije v obdobju 2014–2020.

Zmanjšanje porabe primarne energije se lahko razume kot pozitiven razvoj. Če pa se bo zmanjševanje nadaljevalo z enako hitrostjo kot doslej, v običajnih gospodarskih razmerah ne bo zadoščalo za doseg cilja, določenega za leto 2020, saj je počasnejše od povprečnega letnega zmanjševanja linearne krivulje od leta 2005 do cilja za leto 2020 (1 % letno). Glede na omejen čas za izvajanje novih politik se zdi vse manj verjetno, da bi se lahko cilji do leta 2020 dosegli brez močnega vpliva zunanjih dejavnikov, kot je kriza zaradi COVID-19. Kljub temu je še vedno pomembno, da se prizadevanja hitro okrepijo, saj bi vsaka preostala vrzel v realizaciji glede ciljev za leto 2020 ali oživitvev povpraševanja po energiji po krizi zaradi COVID-19 pomenila, da bo tudi težje doseči cilje za leto 2030.

Da se bolje oceni naraščajoči trend porabe energije in poiščejo možnosti za naprej, je Komisija julija 2018 ustanovila projektno skupino za spodbuditev prizadevanj za doseg ciljev EU glede povečanja energijske učinkovitosti za leto 2020¹⁰. Države članice so na

⁷ Economidou, M., in Romàn Collado, R., Assessing energy efficient trends in the EU productive sectors: monetary- and physical-based index decomposition analysis (Ocenjevanje trendov energijske učinkovitosti v proizvodnih sektorjih EU: razčlenitvena denarna in fizična analiza indeksa), 2020.

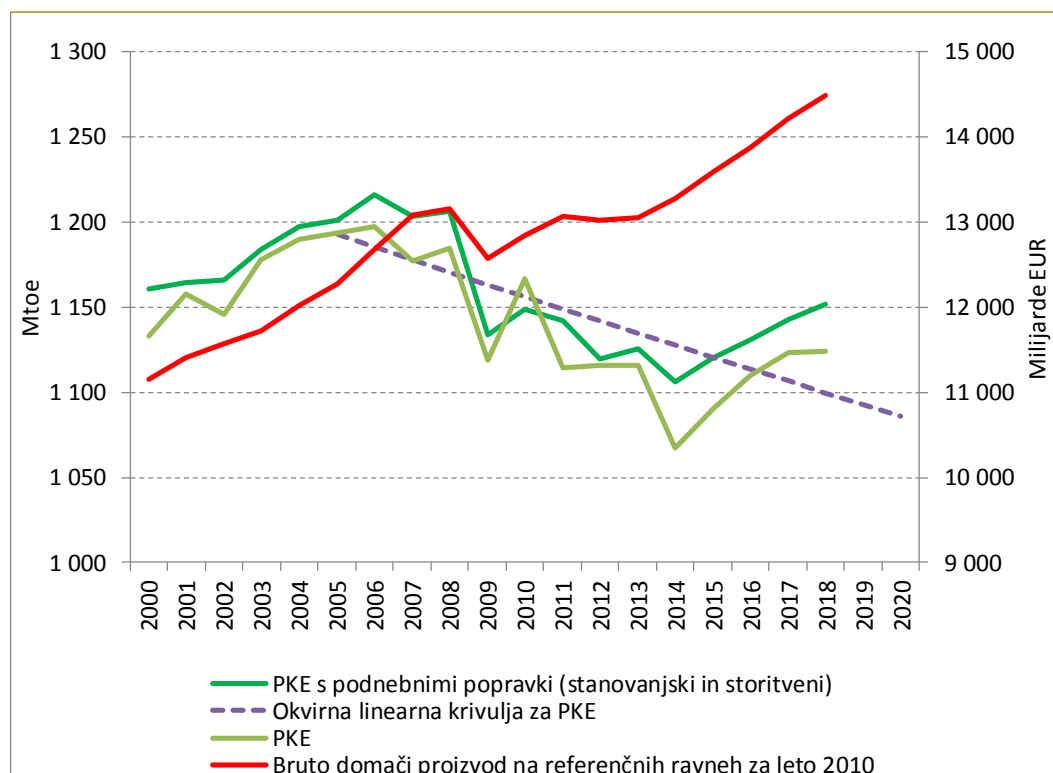
⁸ <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>.

⁹ zimske temperature vplivajo na potrebe po ogrevanju (z višjimi temperaturami se zmanjša povpraševanje po ogrevanju), ki predstavljajo približno 65 % porabe energije v stanovanjskem in 45 % porabe energije v storitvenem sektorju. Na podlagi ocen GD za energijo in podatkov Eurostata.

¹⁰ Evropska komisija (2019), [Report of the work of the Task Force on mobilising efforts to reach the EU Energy efficiency targets for 2020](#) (Poročilo o delu projektne skupine za spodbuditev prizadevanj za doseg ciljev EU glede povečanja energijske učinkovitosti za leto 2020).

srečanjih projektne skupine v letu 2019 poudarile, da je treba v celoti izvajati veljavno zakonodajo, bolje mobilizirati financiranje iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada EU ter izvesti dodatne ukrepe, s katerimi bi se hitro zagotovili prihranki. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da se je treba posebej osredotočiti na to, da stavbe, na katerih se opravljajo večja obnovitvena dela, dosegajo minimalne standarde energijske učinkovitosti. Vendar pa tako ne bi zagotovili prihrankov energije, ki so potrebni v kratkem času, ampak bi prispevali k cilju za leto 2030.

Slika 1: BDP in z vremenskim faktorjem popravljena poraba končne energije (PKE), 2000–2018¹¹.

Vir: lastni izračuni na podlagi podatkov Eurostata in Odyssee, podatkovna zbirka AMECO (BDP).

3. Napredek pri doseganju cilja EU glede povečanja energijske učinkovitosti za leto 2020

Poraba končne energije¹² v EU-28 se je s 1 194 Mtoe leta 2005 zmanjšala za 5,8 % na 1 124 Mtoe leta 2018. To je 3,5 % nad ciljem glede porabe končne energije za leto 2020, ki

¹¹ Vremenski korekcijski faktor je bil izračunan kot delež stopinjskih dni ogrevanja v danem letu glede na povprečje stopinjskih dni ogrevanja v obdobju 1980–2004. Ta korekcijski faktor je bil uporabljen za porabo energije za ogrevanje prostorov v stanovanjskem in storitvenem sektorju. Izračun deleža stopinjskih dni ogrevanja temelji na metodologiji JRC, kakor jo je objavil Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/nrg_chdd_esms.htm).

¹² Kazalniki iz Eurostatovih energijskih bilanc v skladu z metodologijo, ki se je uporabljala do leta 2018 (poraba končne energije (PKE) v obdobju 2020–2030 in poraba primarne energije (PPE) v obdobju 2020–2030), se

znaša 1 086 Mtoe. Med letoma 2005 in 2018 se je v povprečju zmanjševala za 0,42 % letno, vendar se je od leta 2014 (ko je bilo povpraševanje po ogrevanju precej manjše zaradi izjemno tople zime) do leta 2018 povečala za 5,3 % v primerjavi z letom 2014. Leta 2018 se je v primerjavi s prejšnjim letom povečala za 0,1 %.

Leta 2018 je bila poraba energije večja zlasti v prometnem (povečanje za +1,3 % na letni ravni v primerjavi z letom 2017) in industrijskem sektorju (+0,6 %). Nasprotno se je poraba energije zmanjšala v stanovanjskem (-1,6 %) in storitvenem sektorju (-1,4 %).

Leta 2018 je bilo 34 % končne energije porabljene v prometnem sektorju, sledili pa so mu industrijski in stanovanjski sektor (oba po 25 %), storitveni sektor (13 %) in drugi sektorji, vključno s kmetijstvom, ribištvom in gozdarstvom (3 %).

Poraba primarne energije¹³ v EU-28 se je s 1 721 Mtoe leta 2005 zmanjšala za 9,8 % na 1 552 Mtoe leta 2018. To je 4,65 % nad ciljem za leto 2020, ki znaša 1 483 Mtoe. Med letoma 2005 in 2018 se je v povprečju zmanjševala za 0,8 % na leto. Po treh letih povečevanja je bilo leta 2018 zabeleženo 0,7-odstotno zmanjšanje na letni ravni.

4. Nacionalni cilji

Do leta 2018 je 12 državam članicam uspelo zmanjšati ali ohraniti raven porabe končne energije pod svojo hipotetično linearno krivuljo za doseg svojih okvirnih ciljev do leta 2020¹⁴. Kar zadeva porabo primarne energije, je bilo leta 2018 15 držav članic¹⁵ pod svojimi hipotetičnimi linearnimi krivuljami. Na splošno je bila leta 2018 poraba končne energije 11 držav članic (v primerjavi s 17 leta 2017) manjša od okvirnega cilja glede končne energije za leto 2020¹⁶. Podobno je leta 2018 le 13 držav članic (v primerjavi s 14 leta 2017) doseglo ali uspelo ohraniti raven porabe primarne energije pod svojim okvirnim ciljem za leto 2020¹⁷.

Leta 2018 ni nobena država članica popravila svojega cilja povečanja energijske učinkovitosti, zaradi česar se nacionalni cilji še vedno ne ujemajo s cilji EU. V zvezi s porabo končne energije seštevek nacionalnih okvirnih ciljev znaša skupaj 1 085 Mtoe, tj. 1 Mtoe manj od cilja, določenega za EU; v zvezi s porabo primarne energije seštevek znaša 1 533 Mtoe, tj. 50 Mtoe več od cilja, določenega za EU¹⁸.

uporabljajo za spremljanje napredka pri doseganju evropskih ciljev povečanja energijske učinkovitosti za leto 2020.

¹³ Glej opombo 12.

¹⁴ Češka, Grčija, Španija, Hrvaška, Italija, Ciper, Latvija, Nizozemska, Portugalska, Romunija, Slovenija in Finska.

¹⁵ Češka, Estonija, Grčija, Hrvaška, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Portugalska, Romunija, Slovaška, Slovenija, Finska in Združeno kraljestvo.

¹⁶ Grčija, Španija, Hrvaška, Italija, Ciper, Latvija, Nizozemska, Portugalska, Romunija, Slovenija in Finska.

¹⁷ Češka, Estonija, Grčija, Hrvaška, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Romunija, Slovaška, Slovenija, Finska in Združeno kraljestvo.

¹⁸ Razlika je lahko še večja, saj za ravni porabe primarne energije in končne energije pri nekaterih nacionalnih ciljih ni bila uporabljena prava metodologija.

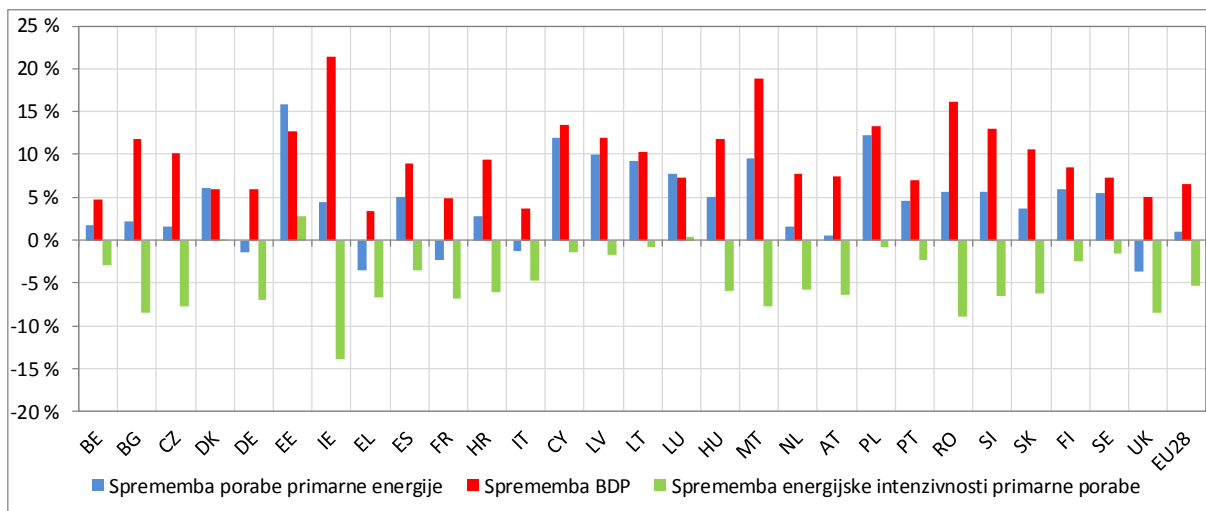
5. Razvoj v državah članicah in sektorjih

Poraba končne energije (PKE 2020–2030) se je med letoma 2005 in 2018 povečala v devetih državah članicah: v Avstriji, na Cipru, v Estoniji, na Finskem, v Latviji, Litvi, na Malti, Poljskem in v Sloveniji. Leta 2018 se je poraba končne energije v primerjavi z letom 2017 povečala v 18 državah članicah, pri čemer so bila največja povečanja ugotovljena na Malti (+6,1 %), Irskem (+4,7 %) in v Latviji (+4,1 %). Največja zmanjšanja so bila ugotovljena v Grčiji (–4,8 %), Avstriji (–2,5 %) in Nemčiji (–1,5 %).

Med letoma 2005 in 2018 se je poraba primarne energije (PPE 2020–2030) zmanjšala v vseh državah članicah razen v Estoniji, na Cipru, v Latviji in na Poljskem. Države z največjimi zmanjšanimi porabe primarne energije vključujejo Grčijo (–25,7 %), Litvo (–23,4 %) in Združeno kraljestvo (–21,1 %). Poraba primarne energije se je v primerjavi z letom 2017 dodatno zmanjšala v 14 državah članicah, od tega najbolj v Belgiji (–4,6 %), ki ji sledita Avstrija (–3,1 %) in Grčija (–3,0 %). Nasprotno so bila največja povečanja ugotovljena v Estoniji (+9,4 %), Latviji (+5,1 %) in Luksemburgu (+4,0 %).

Energijska intenzivnost primarne porabe se je v letu 2018 v primerjavi z letom 2005 zmanjšala v vseh državah članicah. Vendar se je med letoma 2015 in 2018 povečala na Danskem, v Estoniji in Luksemburgu.

Slika 2: Sorazmerna sprememba porabe primarne energije, energijske intenzivnosti primarne porabe¹⁹ in BDP, 2015–2018.

Vir: Eurostat.

Projektna skupina za spodbuditev prizadevanj za doseg ciljev EU glede povečanja energijske učinkovitosti za leto 2020 se je sestala julija 2019. Razprava je bila osredotočena na ocenjevanje napredka na podlagi Eurostatovih ocen porabe energije za leto 2018 in na izmenjavo dobrih praks za zagotovitev nadaljnjih prihrankov energije. Države članice leta 2018 glede na omejen čas do konca leta 2020 niso uvedle veliko novih ukrepov in zdi se, da je bil poudarek bolj na načrtih za leto 2030. Poudarile so tudi, da v tej fazi ni nobene

¹⁹ Poraba primarne energije v povezavi z BDP.

spodbude za vlaganje v tehnične ukrepe in da bi bilo bolje počakati do leta 2021, da se bodo lahko zadevni ukrepi upoštevali v skladu s členom 7 direktive o energijski učinkovitosti.

Države članice so v letnih poročilih za leto 2019²⁰ kot glavna dejavnika, ki sta spodbudila povečanje porabe energije v letu 2017, opredelile gospodarsko rast in povečanje dejavnosti. Dejavniki, ki so vplivali na zmanjšanje porabe primarne energije in manjše povečanje porabe končne energije na letni ravni v letu 2018, še niso bili analizirani. Kot je bilo navedeno, bi lahko bilo najnovejše povečanje porabe končne energije zlasti posledica povečanj v prometnem in industrijskem sektorju. Poraba energije v stanovanjskem in storitvenem sektorju se je na letni ravni zmanjšala, in sicer delno zaradi toplejšega vremena v letu 2018. Zmanjšanje porabe primarne energije je lahko bolj posledica sprememb v mešanici virov energije (npr. prehod na energijo iz obnovljivih virov) in uvoza (oboje vpliva na izračun, nima pa dejanskega vpliva na trenutno raven porabe) ali izboljšanja učinkovitosti pri pretvorbi energije.

Neuradni predhodni podatki o porabi električne energije za leto 2019²¹ delno nakazujejo predviden razvoj za zadnje leto. V letu 2019 se je poraba električne energije v EU na letni ravni zmanjšala za 2 %, s čimer se je povpraševanje vrnilo na ravni iz leta 2015, BDP pa se je v navedenem letu povečal za 1,4 %. Zdi se, da je pri tem imelo vlogo vreme. Poletni vročinski valovi leta 2019, z najvišjimi temperaturami nad 40 °C v severni Evropi, so zaradi uporabe klimatskih naprav povzročili povečanje porabe električne energije. Vendar se je v toplih zimskih mesecih na začetku in koncu leta 2019 poraba energije zmanjšala, kar je na splošno več kot izravnalo veliko povpraševanje po energiji tistega poletja. Poleg tega je premik od industrijske proizvodnje kot vira rasti BDP vplival tudi na porabo električne energije – industrijska proizvodnja se je v letih 2018 in 2019 zmanjšala, zlasti v jeklarskem sektorju²².

Razčlenitvena analiza bo omogočila bolj kvantitativno analizo različnih dejavnikov, ki so vplivali na spremenjeno porabo energije.

Analiza JRC za obdobje 2005–2017²³ kaže, da so bila izboljšanja energijske intenzivnosti glavni dejavnik zmanjšanja porabe energije v proizvodnih sektorjih (industrija, storitve in kmetijstvo). Ta učinek so okrepile strukturne spremembe. Vendar se je zaradi večje produktivnosti dela (bruto dodana vrednost na opravljeno uro) in učinka zaposlovanja poraba energije povečala. V istem obdobju se je poraba energije tudi zmanjšala zaradi izboljšanja energijske učinkovitost in posrednih učinkov vremena. Polovica teh učinkov je bila izravnana z učinkom bogastva in povečanjem prebivalstva, zaradi česar se je poraba povečala. V potniškem in tovornem prometu se je izboljšanje energijske intenzivnosti več kot izravnalo s povečanjem dejavnosti, zaradi česar se je poraba energije med letoma 2005 in 2017 povečala.

²⁰ https://ec.europa.eu/energy/content/annual-reports-2019_sl.

²¹ Agora Energiewende, The European Power Sector in 2019 (Evropski elektroenergetski sektor v letu 2019), 2020, https://www.agora-energiewende.de/fileadmin2/Projekte/2019/Jahresauswertung_EU_2019/172_A-EW_EU-Annual-Report-2019_Web.pdf.

²² Glej prejšnjo opombo.

²³ Economidou, M., in Romàn Collado, R., 2020, *op. cit.*

Analiza Odyssee-Mure za obdobje 2005-2017²⁴ potrjuje, da so bili prihranki energije zelo pomembni za zmanjšanje porabe končne energije. Strukturni in podnebni učinki so prav tako privedli do dodatnih prihrankov energije. Ti vplivi so bili večinoma izravnani s povečanjem dejavnosti, v manjšem obsegu pa tudi s spremembami življenjskega sloga in drugimi učinki. Poraba primarne energije se je zmanjšala zlasti zaradi sprememb v porabi v elektroenergetskem sektorju (spremembe porabe električne energije, toplotnega izkoristka mešanice virov električne energije), pa tudi zaradi vplivov sprememb v porabi končne energije in v manjšem obsegu zaradi sprememb v porabi drugih energijskih pretvorb.

5.1. Industrijski sektor

Absolutna poraba končne energije v industriji (izračunana po stari metodologiji energijskih bilanc) v EU-28 se je s 332 Mtoe v letu 2005 zmanjšala na 285 Mtoe v letu 2018 (-14 %). Vendar se je v tem obdobju poraba energije v nekaterih državah v industriji povečala, in sicer na Madžarskem (+43 %), v Latviji (+29 %), na Poljskem (+14 %), Malti (+11 %), v Nemčiji (+6 %), Litvi, Belgiji, Avstriji in na Slovaškem (za manj kot 5 % v posamezni državi). Leta 2018 se je v primerjavi z letom 2017 poraba končne energije v industriji v EU povečala za 0,6 %, v šestih državah članicah pa je bilo ugotovljeno zmanjšanje. Države, v katerih se je najbolj povečala, so bile Latvija (+14,0 %), Slovenija (+7,3 %) in Estonija (+6,6 %). Bruto dodana vrednost industrijske proizvodnje se je v triletnem obdobju med letoma 2015 in 2018 povečala za 8 % (4 % leta 2018 na letni ravni). Vendar se je to povečanje dejavnosti le delno izrazilo v spremembah porabe energije, ki se je od leta 2015 povečala za 2,3 %.

Kar zadeva energijsko intenzivnost²⁵, je v obdobju 2005–2018 skoraj vsem državam članicam uspelo izboljšati učinkovitost svoje industrije, zaradi česar se je energijska intenzivnost v EU-28 skupno zmanjšala za 22 %. Energijska intenzivnost industrijskega sektorja se je povečala le na Madžarskem (+20 %), v Latviji (+20 %) in Grčiji (+1 %). Vendar so bila v Romuniji, Estoniji, na Irskem in v Bolgariji ugotovljena največja izboljšanja (50 % ali več). Kar zadeva letni razvoj v primerjavi z letom 2017, je bilo leta 2018 povečanje energijske intenzivnosti v industriji ugotovljeno v devetih državah članicah (v Latviji za +6,8 %, na Finskem za +3,5 %, v Romuniji za +2,6 %, Belgiji za +1,6 %, Franciji za +1,3 %, Španiji za +1 %, na Madžarskem za +0,8 %, Hrvaškem za +0,6 % in v Bolgariji za +0,1 %), vse druge države članice pa so svojo učinkovitost še naprej izboljševale.

5.2. Stanovanjski sektor

Poraba končne energije v stanovanjskem sektorju (izračunana po stari metodologiji energijskih bilanc) se je močno zmanjšala za približno 10,4 %, in sicer s 310 Mtoe leta 2005 na 278 Mtoe leta 2018 (vendar le za 4,6 % po uporabi vremenskega korekcijskega faktorja). Kljub temu se je poraba energije med letoma 2015 in 2018 povečala za 0,1 % (z zmanjšanjem za -1,6 % na letni ravni v letu 2018). To triletno povečanje je bilo do neke mere posledica hladnejšega zimskega vremena v letih 2016 in 2017 (kar je bilo delno izravnano s toplejšo zimo leta 2018), saj poraba energije za ogrevanje prostorov predstavlja približno dve tretjini porabe energije v stanovanjskem sektorju. Z vremenskim faktorjem popravljena poraba

²⁴ <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>.

²⁵ Poraba energije glede na bruto dodano vrednost.

energije za ogrevanje se od leta 2010 počasi zmanjšuje. Leta 2018 je bilo število stopinjskih dni ogrevanja za 3 % manjše kot leta 2017, poraba energije v stanovanjskem sektorju pa se je povečala za 0,5 % na letni ravni (na podlagi ocen). Čeprav je delež porabe energije za hlajenje stanovanjskih prostorov še vedno dokaj omejen, se v nekaterih državah hitro povečuje.

Države članice so v svojih letnih poročilih opredelile več dejavnikov, ki so vplivali na njihovo porabo energije v letu 2017:

- povečanje prebivalstva ali števila gospodinjstev;
- povečanje razpoložljivega dohodka gospodinjstev;
- gospodarska rast;
- poslabšanje zimskih podnebnih razmer in
- poslabšanje poletnih podnebnih razmer²⁶.

Zaradi prvih treh dejavnikov, ki bi jih bilo mogoče pripisati učinku bogastva, se je poraba energije leta 2018 verjetno še naprej povečevala. Vendar je njihov vpliv več kot izravnal vremenski dejavnik, zaradi katerega se je leta 2018 poraba energije v stanovanjskem sektorju na letni ravni zmanjšala (−1,6 %).

V obdobju 2005–2018 se je intenzivnost stanovanjskega sektorja z vidika porabe energije na prebivalca v EU-28 zmanjšala za 13,5 % (in za 1 % leta 2018 v primerjavi z letom 2017). Vendar učinkovitost ni bila enaka v vseh državah članicah. V petih državah se je od leta 2005 poslabšala: v Litvi, Bolgariji (obe +16,5 %), Estoniji (+9 %), Romuniji (+6 %) in na Malti (+1,7 %). Po drugi strani so intenzivnost najbolj zmanjšali Grčija (−29,5 %), Luksemburg (−27,4 %), Belgija (−26 %), Združeno kraljestvo (−22 %), Irska (−20,5 %) in Slovaška (−20 %).

Naraščajoči trend porabe energije je morda povezan s povprečno stopnjo energijske prenove, ki je še vedno zelo nizka: je le približno 1-odstotna, v državah članicah pa se giblje med 0,4 % in 1,2 %. Tudi v državah članicah z razmeroma visokimi stopnjami večina prihrankov izvira iz manjših ali srednjih prenov, medtem ko je število večjih prenov še vedno zelo majhno. To predstavlja dodatno tveganje za učinek ujetosti, saj obnovljene stavbe še več let ne bodo ponovno obnovljene²⁷.

5.3. Storitveni sektor

V storitvenem sektorju je bilo v obdobju 2005–2018 ugotovljeno manjše povečanje porabe energije (+1,5 %) (izračunano po stari metodologiji energijskih bilanc). To povečanje je delno posledica velike rasti ravni dejavnosti – bruto dodana vrednost storitvenega sektorja se je med letoma 2005 in 2018 povečala za približno 23 %. Razmerje med vse večjo zaposlenostjo in porabo energije v storitvenem sektorju je bolj očitna, saj se je poraba energije povečevala v obdobju razmeroma močne rasti zaposlovanja do leta 2008 ter nato ponovno po letu 2014. Vendar je zmanjšanje porabe energije za 1,4 % v letu 2018, ki ga je spremljalo povečanje bruto dodane vrednosti in zaposlovanja, posledica toplejše zime leta 2018.

²⁶ Tsemekidi-Tzeiranaki, S., Economidou, M., Cuniberti, B., in Bertoldi, P., Analysis of the annual reports 2019 under the Energy Efficiency Directive (Analiza letnih poročil za leto 2019 v skladu z direktivo o energijski učinkovitosti), Luxembourg, 2020, JRC120194.

²⁷ <https://ec.europa.eu/energy/en/studies/comprehensive-study-building-energy-renovation-activities-and-uptake-nearly-zero-energy>.

Energijska intenzivnost končne porabe v storitvenem sektorju se je v obdobju 2005–2018 izboljšala za 17 %. Največje izboljšave so bile ugotovljene na Irskem, Madžarskem, Slovaškem, v Avstriji in Sloveniji. Leta 2018 se je energijska intenzivnost EU v primerjavi z letom 2017 dodatno izboljšala. Poraba energije se je zmanjšala, bruto dodana vrednost sektorja pa se je povečala za 2,3 %.

5.4. Prometni sektor

Poraba končne energije v prometnem sektorju (izračunana po stari metodologiji energijskih bilanc)²⁸ se je s 368 Mtoe leta 2005 povečala za 3,6 % na 381 Mtoe leta 2018. Leta 2018 je porabo energije v tem sektorju²⁹ v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 zmanjšalo le sedem držav članic: Grčija (–14 %), Italija (–12 %), Španija (–7 %) ter v manjšem obsegu Združeno kraljestvo, Luksemburg, Nizozemska in Švedska. Nasprotno se je močno povečala na Poljskem (+87 %), v Litvi, na Malti in v Romuniji (za več kot 50 %). Pozitivni trend se je leta 2018 nadaljeval v 21 državah članicah, največja povečanja na letni ravni pa so bila zabeležena na Malti (+13 %), Madžarskem in v Litvi (v obeh za več kot 7 %) ter na Poljskem (+6 %).

Glede na razvoj v letih po sprejetju direktive o energijski učinkovitosti (tj. v obdobju 2013–2018) se je poraba energije v prometnem sektorju povečala za 33 Mtoe, kar pojasni 87 % razlike (38 Mtoe) do cilja EU glede porabe končne energije v letu 2020. Več kot 27 % te razlike bi se lahko pojasnilo samo z letalstvom, ki ima vse večji delež v skupni porabi energije v EU (več kot 5 %). Z drugimi besedami, če bi poraba energije v cestnem in zračnem prometu ostala blizu ravni iz leta 2013, bi bila EU veliko bližje temu, da doseže svoj cilj glede porabe končne energije.

Povečanje dejavnosti v prometu in omejeno število vozil na alternativna goriva na trgu sta še naprej glavna dejavnika za povečevanje porabe energije. Drug pomemben dejavnik v zadnjih letih je učinkovitost porabe goriva voznega parka. V letu 2018 so se določene emisije iz novoregistriranih avtomobilov (ki so povezane s porabo energije) po stalnem zmanjševanju v obdobju 2010–2016 povečale drugo leto zapored. Zdi se, da je glavni dejavnik za povečevanje emisij iz novih avtomobilov v letu 2018 vse večji delež novih registracij bencinskih avtomobilov, zlasti športnih terenskih vozil (SUV). Leta 2018 so bili bencinski avtomobili najbolj prodajana vozila v EU, in sicer so predstavljali skoraj 60 % prodaje (povečanje s 53 % leta 2017), vsak tretji prodani novi avtomobil pa je bil športno terensko vozilo³⁰. Energijsko učinkovitejši dizelski avtomobili so predstavljali 36 % registracij novih avtomobilov³¹.

Kar zadeva letalstvo, se je svetovno povpraševanje po zračnem prevozu od leta 2000 več kot podvojilo. Leta 2018 je EU s 6,7 % zabeležila drugo največje povečanje dohodkov od

²⁸ Vključno s cevovodnim transportom, kar je v nasprotju s pristopom iz dokumenta COM(2015) 574 final, saj cilji povečanja energijske učinkovitosti do leta 2020 ne izključujejo cevovodnega transporta.

²⁹ K primerjavi držav članic bi bilo treba pristopiti previdno, ker poraba končne energije ne temelji na gorivih, uporabljenih v državi, ampak na prodanih gorivih.

³⁰ Emisije CO₂ bencinskih športnih terenskih vozil so v povprečju za 10 % višje od emisij drugih novih bencinskih avtomobilov (glej <https://www.eea.europa.eu/highlights/average-co2-emissions-from-new>).

³¹ <https://www.eea.europa.eu/publications/transport-increasing-oil-consumption-and>.

opravljenih potniških kilometrov (po azijsko-pacifiški regiji) v primerjavi z letom 2017³². Opozoriti bi bilo treba, da bi bila rast porabe energije v letalstvu precej večja brez izboljšanja energijske učinkovitosti. Čeprav so prizadevanja politike in industrije v zadnjih letih prinesla konkretne izboljšave (poraba goriva na potnika se je na primer od leta 2005 do leta 2017 zmanjšala za 24 %), se je bolj od teh koristi povečevala rast prometa³³.

6. Direktiva o energijski učinkovitosti – sedanje stanje

Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami še naprej spremlja prenos in izvajanje direktive o energijski učinkovitosti.

Leta 2018 je zaključila strukturirani dialog (zahteve za pojasnila po EU Pilotu), ki ga je prejšnje leto začela z državami članicami, da bi zagotovila, da so vse obveznosti in zahteve iz direktive o energijski učinkovitosti pravilno preoblikovane v nacionalno zakonodajo in politiko. Po oceni odgovorov v okviru postopkov EU Pilot je Komisija med julijem 2018 in januarjem 2019 začela postopke za ugotavljanje kršitev na podlagi člena 258 Pogodbe o delovanju EU proti vsem državam članicam zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz direktive o energijski učinkovitosti. Ti postopki so napredovali z različno hitrostjo, vendar je bila s pojasnili in zavezami držav članic odpravljena večina pomislekov, ki jih je izrazila Komisija.

Kakor določa člen 24 direktive o energijski učinkovitosti, so vse države članice predložile letna poročila za leto 2019. Vendar je bilo ponovno več poročil predloženih z zamudo, slabe kakovosti ali brez nekaterih pomembnih informacij. JRC je ta letna poročila analiziral v ločenem dokumentu³⁴.

6.1. Napredek v skladu s členom 7 (obveznost prihrankov energije)

Države članice so v skladu s členom 7 poročale o doseženih prihrankih energije za obdobje 2014–2017, da bi izpolnile nacionalno obveznost prihrankov energije za obdobje 2014–2020.

Glede na analizo več držav članic tvega, da svoje nacionalne obveznosti prihrankov energije ne bo izpolnilo do decembra 2020. Ob upoštevanju prihrankov energije, doseženih v obdobju 2014–2017, in napovedanih prihrankov energije do leta 2020, ki izhajajo iz izvedenih ukrepov politike, se zdi zelo malo verjetno (manj kot 75-odstotna verjetnost), da bodo Bolgarija, Hrvaška, Litva, Luksemburg, Portugalska, Romunija in Španija izpolnile svojo nacionalno obveznost. Za Češko, Estonijo, Grčijo, Madžarsko, Italijo in Švedsko se zdi malo verjetno (več kot 75-odstotna in manj kot 95-odstotna verjetnost). Po drugi strani je zelo verjetno (več kot 105-odstotna verjetnost), da bodo Avstrija, Ciper, Danska, Finska, Irska, Latvija, Malta, Nizozemska, Poljska, Slovaška in Združeno kraljestvo presegli prihranke energije, zahtevane do 31. decembra 2020. Za Belgijo, Francijo, Nemčijo in Slovenijo se zdi verjetno (več kot 95-odstotna in manj kot 105-odstotna verjetnost), da bodo dosegle svoj nacionalni cilj glede prihrankov energije za leto 2020.

³² <https://www.icao.int/Newsroom/Pages/Solid-passenger-traffic-growth-and-moderate-air-cargo-demand-in-2018.aspx>.

³³ EEA, EASA in Eurocontrol, Okoljsko poročilo evropskega letalstva, 2019, <https://www.easa.europa.eu/eaer/downloads>.

³⁴ Tsemekidi-Tzeiranaki, S., in drugi, 2020, *op. cit.*

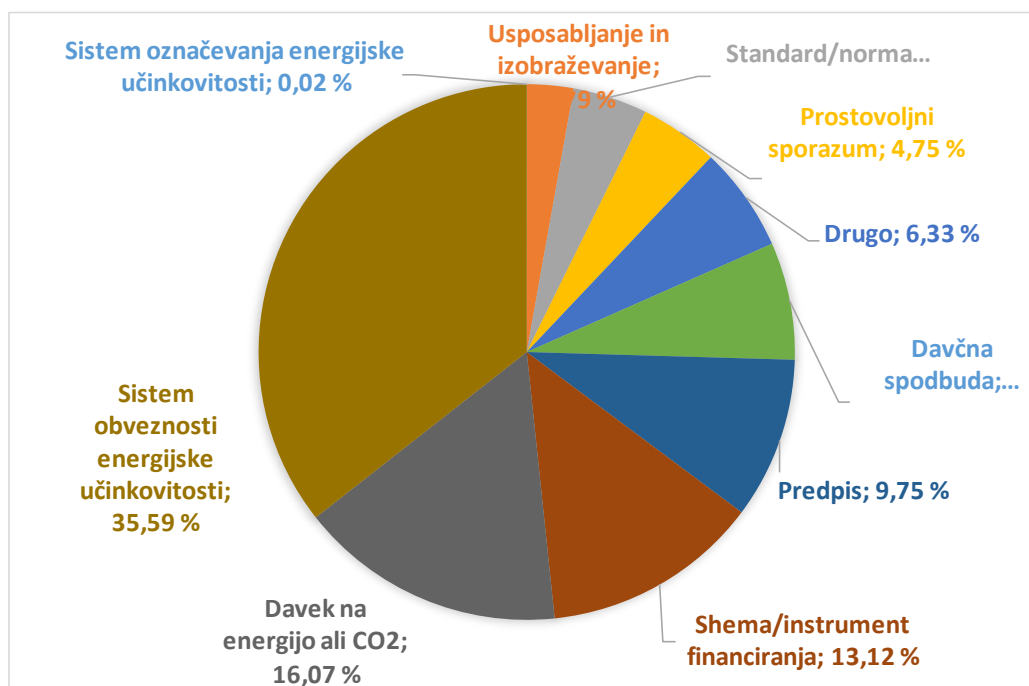
Ob primerjavi prihrankov energije, sporočenih za obdobje 2014–2017, in kumulativnih prihrankov energije za obdobje 2014–2017, ki jih je vsaka država članica ocenila na podlagi povprečne letne realizacije, se zdi, da so Bolgarija, Hrvaška, Češka, Grčija, Litva, Luksemburg, Portugalska, Romunija in Španija v letu 2017 dosegle manj kot 80 %.

Devet držav³⁵ je v svojih letnih poročilih za leto 2019 sporočilo, da so uvedle nove ukrepe politike. Poleg tega so nekatere države posodobile svoje ocene pričakovanih in/ali dejanskih prihrankov energije za leti 2014 in 2015.

Leta 2019 je bilo v skladu s členom 7 sporočenih skupno 58 novih ukrepov. Od tega jih je 12 (ali 20,7 %) izvedla Madžarska, 11 (19,0 %) Latvija in 10 (17,2 %) Litva, sledijo pa jim Ciper, Združeno kraljestvo in Španija³⁶ (vsaka država po 10,3 %) ³⁷.

Večina prihrankov energije (36 %) ³⁸ je bila dosežena prek sistemov obveznosti energijske učinkovitosti, 16 % je bilo doseženih zaradi davkov na energijo ali CO₂, 20 % pa zaradi programov financiranja ali davčnih ukrepov. Le majhen delež prihrankov energije (0,02 %) je bil dosežen zaradi shem o označevanju in nacionalnih skladov (glej sliko 3).

Slika 3: Porazdelitev kumulativnih prihrankov energije v obdobju 2014–2017, upravičenih na podlagi člena 7, po vrstah ukrepov politike

Vir: lastni izračuni na podlagi nacionalnih letnih poročil za leto 2019.

³⁵ Španija, Češka, Grčija, Latvija, Madžarska, Italija, Litva, Združeno kraljestvo in Ciper.

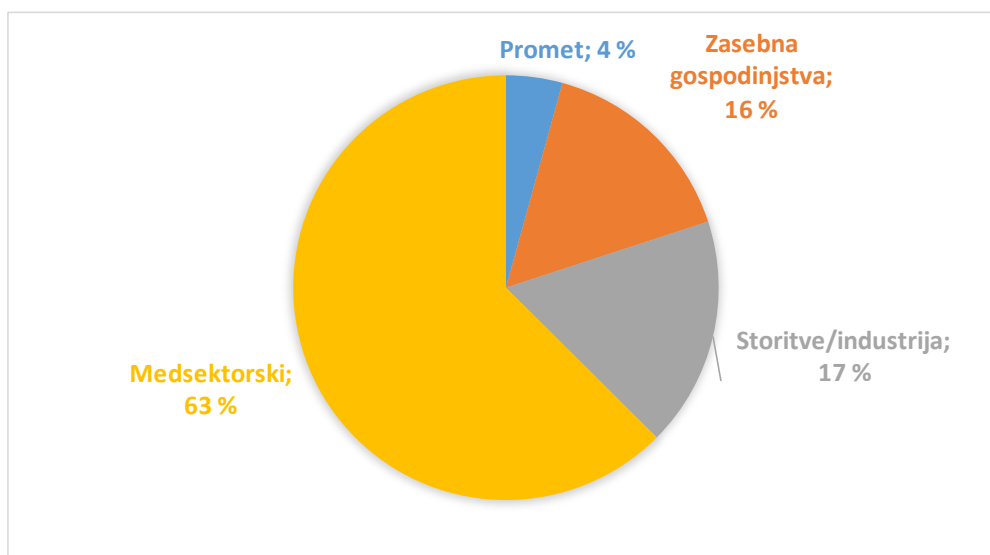
³⁶ Nekateri novi ukrepi, ki jih je navedla Romunija, so bili vključeni v prejšnja letna poročila (tj. v letno poročilo za leto 2017, ne pa tudi v letno poročilo za leto 2018).

³⁷ Tsemekidi-Tzeiranaki, S., in drugi, 2020, *op. cit.*

³⁸ Kumulativni prihranki energije v letu 2017, doseženi z nacionalnimi ukrepi, ki dopolnjujejo ukrepe na ravni EU.

Skoraj dve tretjini prihrankov (63 %) sta bili doseženi zaradi medsektorskih ukrepov, usmerjenih v različne sektorje, vključno s stavbami. Preostali prihranki energije so bili doseženi z ukrepi, usmerjenimi v gospodinjstva (16 %), industrijo in storitve (17 %) ter promet (4 %).

Slika 4: Porazdelitev kumulativnih prihrankov energije v obdobju 2014–2017, upravičenih na podlagi člena 7, po sektorjih

Vir: lastni izračuni na podlagi nacionalnih letnih poročil za leto 2019.

6.2. Napredek v skladu s členom 5 (stavbe, ki jih uporabljajo javni organi, kot zgled)

V letu 2018 je bila v primerjavi s predhodnim letom ugotovljena višja stopnja skladnosti z obveznostmi poročanja, vendar šest držav članic še vedno ni predložilo zahtevanih posodobitev v zvezi s členom 5. Od teh Belgija, Malta, Nizozemska in Romunija o svojih dosežkih Komisiji zadnji dve leti niso poročale.

Med državami članicami, ki so izbrale privzeti pristop³⁹, so leta 2018 štiri dosegle svoje letne cilje z vidika prenovljene tlorisne površine. To so bile Bolgarija, Estonija, Italija in Luksemburg. Med državami članicami, ki so izvedle alternativni pristop, je pet držav članic doseglo svoje letne cilje glede prihrankov energije. To so Avstrija, Irska, Poljska, Slovaška in Združeno kraljestvo. Kar zadeva preostale države, so informacije manjkale ali pa sporočeni podatki niso dosegali ravni, potrebnih za izpolnitev letnega cilja.

Poleg letnega napredka je treba proučiti tudi dosežke v obdobju 2014–2018, ob upoštevanju, da se lahko dodatni prihranki, doseženi v enem letu, uporabijo za izpolnitev zahteve v obdobju treh let. Glede na razpoložljive podatke je svoje kumulativne cilje iz člena 5 za obdobje 2014–2018 izpolnilo ali preseгло 16 držav članic. To je znatno izboljšanje v

³⁹ Privzeti pristop se nanaša na ukrepe, sprejete za prenovitev 3 % skupne tlorisne površine ogrevanih in/ali hlajenih stavb, katerih več kot 250 m² je v lasti in rabi osrednje vlade in ki ne izpolnjujejo minimalnih zahtev glede energije, alternativni pristop pa na druge stroškovno učinkovite ukrepe, sprejete za doseg enakovrednih prihrankov energije.

primerjavi z oceno v prejšnjem letu, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja v državah, ki zaostajajo (Češka, Madžarska) ali za katere že nekaj let manjkajo informacije (Bolgarija, Hrvaška, Danska, Estonija, Grčija, Portugalska, Romunija, Slovenija, Malta in Švedska).

6.3. Izdelki

Komisija je v zvezi z energijsko učinkovitostjo izdelkov po več letih priprav z deležniki marca in oktobra 2019 sprejela 14 uredb o okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami. S temi uredbami se spreminjajo zahteve za sedem skupin izdelkov ((i) hladilnike, (ii) pralne stroje, (iii) pomivalne stroje, (iv) svetlobne vire, (v) elektronske prikazovalnike, (vi) električne motorje in (vii) zunanje napajalnike) in obravnava nova skupina izdelkov (hladilni aparati z neposredno prodajno funkcijo). Glavna sprememba novih pravil za okoljsko primerno zasnovo je potreba po nadaljnjem izboljšanju popravljivosti in možnosti recikliranja naprav. Kar zadeva te uredbe o označevanju z energijskimi nalepkami, bodo lahko potrošniki od 1. marca 2021 z novimi energijskimi nalepkami s kodami QR dobili več (nekomercialnih) informacij. Da bi se pospešil proces za zagotovitev trajnosti in energijske učinkovitosti, bi se lahko s kodo QR med drugim zagotovile informacije o „potnem listu izdelka“, vključno z informacijami o materialih, pa tudi o pripravljenosti za uporabo (plug and play) v pametnem domu (npr. podpora evropskim specifikacijam, kot je SAREF). Teh 14 uredb o označevanju z energijskimi nalepkami skupaj s še dvema uredbama o okoljsko primerni zasnovi sestavlja sveženj o okoljsko primerni zasnovi in označevanju z energijskimi nalepkami, s katerim naj bi se do leta 2030 zagotovil letni prihranek končne energije v višini 167 TWh⁴⁰.

7. Sklepne ugotovitve

Trend povečevanja porabe energije, ugotovljen od leta 2014, je bil leta 2018 prekinjen, in sicer delno zaradi toplejših zimskih temperatur. Kljub temu pozitivni razvoj v letu 2018 ni zadoščal za to, da bi EU pred pojavom krize zaradi COVID-19 znova usmerili v dosego ciljev povečanja energijske učinkovitosti do leta 2020. Pokazalo se je, da lahko povečevanje gospodarske dejavnosti, ki je ne spremljajo nove in dodatne politike za energijsko učinkovitost, privede do večjega povpraševanja po energiji. Ko se bo povpraševanje po energiji po krizi zaradi COVID-19 ponovno povečalo, bo to še naprej težava pri doseganju ciljev povečanja energijske učinkovitosti do leta 2030.

Vendar se stanje med sektorji razlikuje. Od sprejetja direktive o energijski učinkovitosti leta 2012 so se v prometu kljub izboljšanju učinkovitosti stalno povečevale poraba energije in emisije toplogrednih plinov. V sporočilu Komisije o evropskem zelenem dogovoru je izpostavljeno to vprašanje in navedeno, da namerava Komisija pozneje leta 2020 predstaviti novo strategijo za pametni in trajnostni promet. Sprejeti bodo tudi drugi konkretni ukrepi, kot je pregled direktive o obdavčitvi energije, v okviru katerega se bo natančno proučila vloga obdavčitve v prometnem sektorju, pa tudi sedanje izjeme za letalske in pomorske dejavnosti. Poleg tega je treba še naprej spodbujati uporabo električnih vozil ter ob upoštevanju visoke ravni energijske učinkovitosti železniškega prometa nadaljevati in dodatno okrepiti politiko preusmerjanja potnikov in tovora na železnico.

Brez pojava krize zaradi COVID-19 se z novimi politikami stanje verjetno ne bi spremenilo toliko, da bi se dosegel cilj povečanja energijske učinkovitosti za leto 2020. Kljub temu lahko

⁴⁰ Dejanski prihranki, doseženi s temi ukrepi, so lahko manjši zaradi neskladnosti in ravnanja potrošnikov.

še vedno nastanejo nekateri zapozneli vplivi sedanjih politik, pomembno vlogo pri povečanju ali omejitvi vrzeli pa lahko imajo tudi vreme in drugi zunanji dejavniki. Ker pa so vse to začasni ali posebni dogodki, se naknadne spremembe porabe energije ne morejo šteti za strukturne ali dolgotrajne.

Zaradi sedanje vrzeli v realizaciji se ne smemo zadovoljiti s sedanjim stanjem. Zelo verjetno je, da bodo nacionalni prispevki k energijski učinkovitosti za leto 2030, opisani v nacionalnih energetske in podnebne načrtih, ki so bili v skladu z uredbo o upravljanju Komisiji predloženi do konca leta 2019, skupaj premalo ambiciozni za doseg ciljev EU glede povečanja energetske učinkovitosti do leta 2030. Zaradi te vrzeli v realizaciji, kar zadeva prizadevanja za energijsko učinkovitost do leta 2020, in vrzeli v ambicijah do leta 2030 je potrebno odločno ukrepanje na nacionalni ravni in ravni EU. Komisija pripravlja načrt, za katerega je bila izvedena ocena učinka, ki bo podlaga za odgovorno povečanje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v EU za leto 2030 na najmanj 50 % in na okoli 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. To vključuje morebitno potrebo po energijski učinkovitosti, ki bo znatno prispevala k doseganju tega višjega cilja glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov leta 2030. Spomniti je treba, da je v sporočilu Komisije „Čist planet za vse“⁴¹ v vseh scenarijih predvidena pomembna vloga energetske učinkovitosti pri doseganju ciljev na področju podnebne spremembe.

V letni strategiji Komisije za trajnostno rast za leto 2020⁴² je izražen pomen energetske učinkovitosti pri preprečevanju kompromisa med podnebno politiko in naraščajočimi cenami energije. Dejansko bo za doseganje podnebne in energetske cilje, določenih do leta 2030, v obdobju 2021–2030 letno potrebnih 260 milijard EUR dodatnih naložb v energetske sistem. Največ naložb bo potrebnih v izboljšanje energetske učinkovitosti v stanovanjskem in terciarnem sektorju.

Komisija se bo še naprej osredotočala tudi na izvrševanje zakonodaje EU. Na podlagi člena 7 spremenjene direktive o energijski učinkovitosti se izboljšujeta spremljanje in preverjanje določb v zvezi s prihranki energije. Poleg tega je bil za določitev višjega cilja glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov napovedan naslednji pregled direktive o energijski učinkovitosti, ki naj bi bil izveden do junija 2021. Ocenjena bo celotna direktiva o energijski učinkovitosti. Če bo določena naknadna revizija, se pričakuje, da bo osredotočena na nova področja, na katerih bi bilo mogoče okrepiti in/ali spodbuditi energijsko učinkovitost. Poleg tega bo načelo „energijska učinkovitost na prvem mestu“ vidneje uporabljeno na vseh področjih politike, ob upoštevanju dodatnih koristi prihranka energije in podpiranju pravičnega prehoda.

Kar zadeva stavbe, je namen pobude „val prenove“ spodbuditi prenavo in prispevati k okrepanju od gospodarskega učinka COVID-19 v skladu z načelom pravičnega prehoda. Poleg tega naj bi se s pregledom stroškovno optimalnih ravnih minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti za nove in obstoječe stavbe, na katerih se opravljajo večja obnovitvena dela⁴³, in izvajanjem standardov za stavbe s skoraj ničelno porabo energije⁴⁴ kratkoročno izboljšala energijska učinkovitost stavbnega fonda. Izboljšati se morata

⁴¹ COM(2018) 773 final.

⁴² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0650&from=SL>.

⁴³ Države članice so svoje stroškovno optimalne izračune za določitev minimalnih zahtev pregledale marca 2018.

⁴⁴ Od leta 2021 morajo vse stavbe izpolnjevati zahteve za stavbe s skoraj ničelno porabo energije, kakor so opredeljene v državah članicah (za nove javne stavbe se ta obveznost zahteva od leta 2019).

izvrševanje in skladnost na lokalni ravni, zato je Komisija okrepila svoje dobro uveljavljeno sodelovanje s Konvencijo županov in drugimi lokalnimi kanali. Poleg tega se bo nadaljevalo delo v zvezi s standardi energijske učinkovitosti in označevanjem izdelkov, v pripravi je nov delovni načrt za okoljsko primerno zasnovo za obdobje 2020–2024 in proučila bi se lahko nova hitro rastoča področja, kot so podatkovna središča in telekomunikacijska omrežja.

Komisija bo izvajala zakonodajna prizadevanja in si prizadevala, da bi instrumente financiranja, ki jih ima na voljo, mobilizirala za uvedbo digitalnih rešitev in uporabo pametne digitalizacije (umetne inteligence, masovnih podatkov, interneta stvari itd.), da bi pomagala pospešiti postopek izboljšanja, kjer se kažejo koristi, in energijsko učinkovitost dvigniti na naslednjo raven. Poleg tega bo Komisija v prihodnje preglede vključila poročila o energijski učinkovitosti sektorja informacijske in komunikacijske tehnologije (vključno s podatkovnimi središči) kot pomembnega in hitro rastočega odjemalca končne energije.

Za zagotovitev, da se vrzel v realizaciji ciljev do leta 2030 ne bo povečevala, bo projektna skupina za spodbuditev prizadevanj za doseg ciljev EU glede povečanja energijske učinkovitosti državam članicam še naprej pomagala pri doseganju tega cilja.

Komisija poziva Evropski parlament in Svet, naj izrazita svoje mnenje o tem poročilu o napredku.

Preglednica 1: Pregled kazalnikov⁴⁵

Država članica	Trend za doseganje cilja za leto 2020		Kratkoročni trend		Energijska intenzivnost v celotnem gospodarstvu	Industrija	Stanovanjski sektor	
	Trend PPE v obdobju 2005–2018 v primerjavi s trendom PPE v obdobju 2005–2020 za doseganje cilja za leto 2020	Trend PKE 2005–2018 v primerjavi s trendom PKE 2005–2020 za doseganje cilja za leto 2020	Sprememba PPE leta 2018 v primerjavi s PPE leta 2017 [v %]	Sprememba PKE leta 2018 v primerjavi s PKE leta 2017 [v %]	Povprečna letna sprememba energijske intenzivnosti PPE v obdobju 2005–2018 [v %]	Povprečna sprememba energijske intenzivnosti PKE v industriji v obdobju 2005–2018 [v %]	Povprečna letna sprememba PKE v stanovanjskem sektorju na prebivalca s podnebnimi popravki v obdobju 2005–2018 [v %]	Povprečna letna sprememba PKE v stanovanjskem sektorju na stanovanjsko enoto s podnebnimi popravki v obdobju 2005–2017 [v %]
EU-28	–	–	● -0,6%	● 0,2%	● -2,0%	● -1,9%	● -0,4%	● -1,2%
BE	–	–	● -4,6%	● 0,6%	● -2,2%	● -0,3%	● -1,7%	● -1,6%
BG	–	–	● 0,1%	● 0,2%	● -2,8%	● -4,5%	● 2,3%	● 0,4%
CZ	+	+	● 0,1%	● -0,7%	● -2,9%	● -4,3%	● 1,4%	● 0,0%
DK	–	–	● 0,4%	● 0,6%	● -2,0%	● -2,1%	● 0,1%	● -0,6%
DE	–	–	● -2,1%	● -1,5%	● -2,2%	● -1,4%	● -0,1%	● -0,2%
EE	+	–	● 9,6%	● 3,4%	● -1,0%	● -5,5%	● 1,4%	● 0,8%
IE	–	–	● 1,1%	● 4,7%	● -4,1%	● -4,9%	● -2,1%	● -2,9%
EL	+	+	● -2,8%	● -2,9%	● -0,6%	● 0,6%	● -0,8%	● -1,0%
ES	–	+	● -0,5%	● 3,8%	● -1,6%	● -1,5%	● 0,6%	● -1,0%
FR	–	–	● -0,1%	● -1,3%	● -1,7%	● -1,1%	● -0,4%	● -1,1%
HR	+	+	● -1,8%	● -1,1%	● -1,7%	● -1,3%	● 0,6%	● -1,1%
IT	+	+	● -1,1%	● 1,1%	● -1,3%	● -2,6%	● 0,9%	● -0,3%
CY	–	+	● 0,5%	● -0,3%	● -1,4%	● -0,6%	● 4,7%	● -1,6%
LV	+	+	● 5,1%	● 4,1%	● -1,8%	● 2,1%	● 0,5%	● -0,9%
LT	+	–	● 2,8%	● 3,8%	● -4,7%	● -2,0%	● 2,1%	● -0,9%
LU	+	–	● 4,0%	● 4,0%	● -3,0%	● -1,7%	● -1,2%	● -3,1%
HU	–	–	● -0,1%	● 0,1%	● -1,8%	● 2,0%	● 0,5%	● -0,2%
MT	+	–	● 1,8%	● 6,1%	● -4,8%	● -1,5%	● 10,9%	● 1,4%
NL	–	+	● -0,6%	● -0,1%	● -2,1%	● -1,7%	● -0,8%	● -1,6%
AT	–	–	● -3,1%	● -2,5%	● -1,3%	● -1,2%	● 1,1%	● -0,1%
PL	–	–	● 1,9%	● 1,4%	● -2,7%	● -3,6%	● 2,9%	● 0,2%
PT	+	+	● -0,7%	● 2,1%	● -1,0%	● -1,2%	● -0,2%	● -1,7%
RO	+	+	● 0,4%	● 1,1%	● -4,3%	● -5,4%	● 1,9%	● -0,6%
SI	+	+	● -0,8%	● 0,6%	● -2,0%	● -2,7%	● 0,7%	● -0,4%
SK	+	–	● -2,2%	● -0,1%	● -4,0%	● -4,2%	● -0,1%	● -1,5%
FI	+	+	● 2,0%	● 2,3%	● -1,7%	● -0,3%	● -0,2%	● -0,7%
SE	–	–	● 1,3%	● -0,6%	● -2,5%	● -1,4%	● -1,0%	● -0,9%
UK	+	–	● -0,3%	● 0,7%	● -3,0%	● -2,9%	● -1,9%	● -2,1%
Podatki o virih in pridobitvi	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Odyssee1/2020

Znak „+“ je uporabljen, če so države članice med letoma 2005 in 2018 zmanjšale porabo primarne in končne energije po stopnji, ki je višja od stopnje zmanjšanja, potrebne v obdobju 2005–2020, da se do leta 2020 dosežejo zastavljeni cilji glede porabe primarne in končne energije. Znak „–“ je uporabljen za druge primere. PKE pomeni porabo končne energije, PPE pomeni porabo primarne energije.

⁴⁵ Energijska intenzivnost industrije se izračuna kot razmerje med porabo končne energije in bruto dodano vrednostjo v verižnih obsegih (2010). Zaradi omejenih podatkov je bil za Malto uporabljen imenovalec bruto dodane vrednosti v tekočih cenah.

Vir: Eurostat (izračunano po stari metodologiji energijskih bilanc), JRC, Odyssee.

Preglednica 2: Pregled kazalnikov⁴⁶

Država članica	Storitve		Promet			Proizvodnja energije	
	Povprečna sprememba energijske intenzivnosti PKE v storitvenem sektorju v obdobju 2005–2018 [v %]	Povprečna sprememba PKE v sektorju prometa v obdobju 2005–2018 [v %]	Sprememba deleža vlakov, potniških vagonov, avtobusov in trolejbusov za prevoz potnikov leta 2017 v primerjavi z letom 2005 [v %]	Sprememba deleža tovornega prometa po železnici in celinskih plovnih poteh leta 2017 v primerjavi z letom 2005 [v %]	Povprečna letna sprememba proizvodnje toplote v elektrarnah toplarnah v obdobju 2005–2018 [v %]	Povprečna letna sprememba razmerja med pretvorjeno energijo in dovedenim gorivom pri toplotni proizvodnji električne energije v obdobju 2005–2018 [v %]	
EU-28	● 5,7%	● 0,3%	● -0,4%	● -0,5%	● -0,8%	● 1,7%	
BE	● -0,5%	● 0,6%	● -2,2%	● 7,0%	● 4,1%	● 2,5%	
BG	● -0,8%	● 1,9%	● -14,2%	● -8,2%	● -2,3%	● 0,9%	
CZ	● -2,1%	● 1,2%	● 1,6%	● 0,8%	● -1,0%	● 0,6%	
DK	● -1,4%	● 0,2%	● -2,5%	n. r.	● -1,0%	● 2,9%	
DE	● -2,3%	● 0,4%	● 0,1%	● 0,8%	● 0,0%	● 2,4%	
EE	● 0,0%	● 1,3%	● -3,5%	n. r.	● 3,3%	● 0,1%	
IE	● -3,8%	● 0,3%	● -0,5%	n. r.	n. r.	● 3,8%	
EL	● 0,9%	● -1,0%	● -4,2%	n. r.	● 1,3%	● 2,3%	
ES	● 0,3%	● -0,4%	● -3,3%	n. r.	n. r.	● 2,0%	
FR	● -0,6%	● 0,2%	● 1,6%	● 0,6%	● -3,5%	● 0,8%	
HR	● -0,2%	● 1,5%	● -0,5%	● -1,4%	● 1,1%	● 4,4%	
IT	● 0,7%	● -0,9%	● -0,9%	● 5,4%	● 1,0%	● 2,6%	
CY	● 1,0%	● 0,3%	n. r.	n. r.	● 67,4%	● 1,6%	
LV	● -1,8%	● 1,5%	● -7,9%	n. r.	● 1,7%	● -0,7%	
LT	● -1,8%	● 3,7%	● -1,4%	● -9,9%	● -3,9%	● 9,2%	
LU	● -0,6%	● -0,1%	● 2,6%	n. r.	● 2,2%	● 7,7%	
HU	● -5,3%	● 1,5%	● -5,8%	● -2,0%	● -6,6%	● 0,4%	
MT	● -2,6%	● 3,5%	n. r.	n. r.	n. r.	● 4,8%	
NL	● -1,7%	● 0,0%	● 2,4%	● 8,2%	● -2,5%	● 0,5%	
AT	● -2,9%	● 0,1%	● 1,7%	● 9,8%	● 2,0%	● 3,0%	
PL	● -2,2%	● 1,7%	● -8,9%	● -13,5%	● -0,9%	● 0,7%	
PT	● -1,7%	● 0,1%	● 0,7%	n. r.	● 3,8%	● 5,2%	
RO	● -1,6%	● 3,3%	● -4,2%	● 0,3%	● -4,9%	● 0,5%	
SI	● -2,1%	● 2,6%	● -0,8%	n. r.	● 0,8%	● 1,9%	
SK	● -4,4%	● 1,6%	● -3,6%	● -7,8%	● -0,6%	● 0,3%	
FI	● 0,2%	● 0,6%	● 0,7%	n. r.	● -0,7%	● 1,3%	
SE	● -2,3%	● 0,0%	● 2,2%	n. r.	● 2,3%	● 0,7%	
UK	● -1,4%	● -0,2%	● 2,1%	● -1,6%	n. r.	● 3,7%	
Podatki o virih in pridobitvi	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	Pocketbook (Knjižica) GD za mobilnost in promet za leto 2019	Pocketbook (Knjižica) GD za mobilnost in promet za leto 2019	Eurostat4/2020	Eurostat4/2020	

Vir: Eurostat⁴⁷, GD MOVE, JRC, Odyssee.

⁴⁶ Uporabljene so bile Eurostatove energijske bilance na podlagi metodologije, ki se je uporabljala do leta 2018, razen „Proizvodnja toplote v elektrarnah toplarnah“ in „Pretvorjena energija (običajne termoelektrarne in jedrske elektrarne)/dovedeno gorivo pri toplotni proizvodnji električne energije“.

Preglednica 3: Pregled prihrankov energije, o katerih se je poročalo za leto 2017 v skladu s členom 7 (v ktoe)

	2017			Napredek pri doseganju cilja			
	Novi prihranki	Skupni letni prihranki	Kumulativni prihranki v obdobju 2014–2017	Skupni kumulativni prihranki, zahtevani do leta 2020 (cilj)	Napredek glede skupnih kumulativnih prihrankov, zahtevanih do leta 2020	Ocenjeni letni prihranki, zahtevani za obdobje 2014–2017	Obdobje 2014–2017 v primerjavi z ocenjenimi letnimi prihranki
BE	286	1 024	2 691	6 911	39 %	2 468	109 %
BG	40	139	318	1 942	16 %	694	46 %
CZ	167	470	1 104	4 565	24 %	1 630	68 %
DK	212	872	2 142	3 841	56 %	1 372	156 %
DE	2 754	5 157	15 217	41 989	36 %	14 996	101 %
EE	92	97	279	610	46 %	218	128 %
IE	90	379	942	2 164	44 %	773	122 %
EL	321	489	881	3 333	26 %	1 190	74 %
ES	436	1 665	4 318	15 979	27 %	5 707	76 %
FR	1 281	4 120	11 038	31 384	35 %	11 209	98 %
HR	9	71	175	1 296	13 %	463	38 %
IT	879	3 183	8 172	25 502	32 %	9 108	90 %
CY	64	69	78	242	32 %	86	91 %
LV	79	245	557	851	65 %	304	183 %
LT	90	135	365	1 004	36 %	359	102 %
LU	10	34	69	515	13 %	184	38 %
HU	122	415	1 156	3 680	31 %	1 314	88 %
MT	5	11	31	67	46 %	24	128 %
NL	668	2 088	5 503	11 512	48 %	4 111	134 %
AT	332	1 071	2 725	5 200	52 %	1 857	147 %
PL	1 039	2 646	5 914	14 818	40 %	5 292	112 %
PT	29	124	329	2 532	13 %	904	36 %
RO	56	421	1 097	5 817	19 %	2 078	53 %
SI	34	134	314	945	33 %	338	93 %
SK	78	369	969	2 284	42 %	816	119 %
FI	561	1 119	3 276	4 213	78 %	1 505	218 %
SE	1 702	1 702	3 218	9 114	35 %	3 255	99 %
UK	966	4 471	13 500	27 859	48 %	9 950	136 %
Skupaj	12 401	32 720	86 378	230 169	38 %	82 203	105 %

Vir: informacije, ki so jih sporočile države članice in jih je Komisija po potrebi dopolnila s svojimi izračuni in ocenami.

⁴⁷ Uporabljene so bile Eurostatove energijske bilance na podlagi metodologije, ki se je uporabljala do leta 2018, razen „Proizvodnja toplote v elektrarnah toplarnah“ in „Pretvorjena energija (običajne termoelektrarne in jedrske elektrarne)/dovedeno gorivo pri toplotni proizvodnji električne energije“.